

Klima- og miljødepartementet
Innspill til nytt mandat for Enova

Siden 1990 har industrien redusert klimagassutslippene med 40 prosent samtidig som produksjonen har økt. Enova har hatt en viktig rolle i kutt ved bidra til at bedriftene har vært i stand til raskt å ta i bruk ny teknologi og lavutslippsløsninger. Fellesforbundet mener Enova må videreføre denne innsatsen med noen justeringer i mandatet. Samtidig så må regjeringen følge opp klimamålene med vilje og evne til å prioritere satsing på lavere utslipp og miljøteknologi.

Både jobb og privatliv må bli mer klimavennlig og bærekraftig. Vi må kutte våre i våre egne utslipp samtidig som vi bidrar til å utvikle teknologi som kan bidra til utslippskutt også globalt. Klimapolitikken må støtte opp om næringspolitikken og næringspolitikken må støtte opp om klimapolitikken. Industrien må utvikles – ikke avvikes, og her må fellesskapet ved virkemiddelapparatet bidra.

Hver dag bidrar Fellesforbundets medlemmer til at industri og næringsliv utvikler seg i mer bærekraftig retning med et lavere miljø- og klimaavtrykk. Det handler eksempelvis om ny teknologi som tas i bruk, endring i hvordan arbeidet utføres, hvilke produkter og innsats-faktorer som benyttes, transportløsninger, energibesparing, gjenbruk og avfallshåndtering.

Hittil har ambisiøse klimamål trumfet handling og tiltak. Fellesforbundet mener det er uansvarlig å la være å kutte utslipp i dag i påvente av teknologiske gjennombrudd en gang i framtiden. Her må vi satse langs begge sporene. Innsatsen for å nå målet om å bli lavutslippssamfunn innebærer også å gjøre det vi kan for å begrense konsekvensene av klimaendringene i tiden framover.

Vi må kutte de utslippene vi kan i dag, samtidig som vi gjør teknologiske gjennombrudd framover. Dette er industriens perspektiv og virkemiddelapparatet bør bidra til dette. Samtidig vil Fellesforbundet minne om at utvikling av ny industri står på skuldrene av den industrien vi allerede har og innsats for å kutte utslipp på den enkelte bedrift er ikke avskåret fra viktigheten av å styrke konkurranseevnen. Industrien har ikke en langsiktig framtid uten konkurranseevne i dag og i morgen.

Fellesforbundet mener det er et hull i det eksisterende virkemiddelapparatet for utvikling og omstilling av større og modne bedrifter. Felleskapets ressurser må brukes på en bedre måte for å skape nye, framtidsrettede og bærekraftige arbeidsplasser. Det er behov for å understøtte store industriutviklingsprosjekter med til dels lange tidsløp med forutsigbar tilgang på tålmodig kapital. Gjerne i et samarbeid mellom statlig og privat kapital, som evner å kombinere miljøteknologi og internasjonal konkurransekraft.

Virkemiddelapparatet må innrettes slik at vi i større grad får utviklet pilot og demo-anlegg over til større skala med full produksjon. Enova må være relevant for utvikling av dagens industri til framtidens industri. Derfor mener Fellesforbundet at Enova må bli et enda mer kraftfullt virkemiddel for omstilling i industrien, innfasing av fornybar energi i transportsektoren og teknologiutvikling i den maritime klyngen. Målet må være å skape bærekraftige industriarbeidsplasser for framtiden. Fellesforbundet mener Enovas bidrag på større industrisatsinger har vært viktig. Framover må Enova få økonomiske rammer slik at den i enda større grad kan bidra til å ta de løftene i industrien som vi er avhengig av for å lykkes med å nå klimamålene.

Fellesforbundet mener Enova må bidra til redusert energibruk og lavere utslipp i industrien gjennom å bidra til å avlaste risiko for tiltak i kvotepliktig sektor og ikke-kvotepliktig sektor som også tar i bruk tilgjengelig teknologi. Slik kan smarte klimatiltak gjennomføres raskt som både vil gi en klimagevinst hvert år framover og styrke konkurransevnen. Dagens skille mellom kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor er kunstig og bidrar ikke til å forsere nødvendige endringer.

Det må også stimuleres til og løfte fram utvikling av teknologier og produksjon i Norge som kan ha en global utslippsreducerende effekt. Norge og Europa kan ikke belage seg på å flagge ut industrien som forurenser til Asia der den forurenser enda mer. Karbonlekkasje er ikke løsningen på klimakrisen. Vi må ha høyere ambisjoner og da må vi ta teknologien i bruk i dag og utvikle for fremtiden.

Et viktig tiltak for å nå klimamålene er å elektrifisere samfunnet basert på fornybar kraft. Her er det viktig med mer produksjon og tilstrekkelig infrastruktur. Samtidig så vil frigjøring av elektrisitet gjennom energieffektivisering av blant annet bygg være et kjærkomment bidrag til andre sektorer hvor elektrisiteten kan nyttiggjøres. Potensialet for urban energiproduksjon gjennom bruk av primært solceller på næringsbygg og boligblokker bør utnyttes.

Enova bør vurderes å øke sin innsats inn mot områder som sirkulærøkonomi og CCS/CCSU. CCS er avgjørende for å nå klimamålene. Her vil det framover være mulig å utvikle løsninger som kan kutte utslipp nasjonalt og globalt. Her må regjeringen og virkemiddelapparatet bidra. Når det gjelder sirkulærøkonomi så er dette et satsingsområde for mange industribedrifter. Framover må vi forbruke mindre og gjenbruke mer. I overgangsfasen vi nå er inne i, vil Enova kunne være viktig til å utløse prosjekter som vil gjøre oss mer bærekraftige.

I tillegg må Enova bidra til gjennom sine tilskudd å fremme seriøsitet i arbeidslivet. Dette er avgjørende for å kunne opprettholde den norske modellen og sikre en anstendig omstilling. Derfor må støtte gis med føringer om at anstendige arbeidsvilkår og HMS er ivaretatt.

Norsk industri står i en global konkurranse, og er avhengig av å både være konkurransedyktige og bidra til klimaløsninger. I tillegg er mange av våre viktige industribedrifter eid av utenlandske eiere og del av internasjonale konserner. Dette medfører kamp om investeringer innad i konsern. Særlig i Europa er det trykk på behovet for en grønnere produksjon. Våre felles klimaforpliktelser med Europa tilsier at Norge må følge dette opp kraftfullt i tiden framover.

Framover må vi som nasjon bygge opp industri samtidig som vi får utslippene ned. Det er det som kan gi bærekraftige norske arbeidsplasser og velferd. Morgendagens teknologi utvikles av dagens industri. For industrien er miljøteknologi industriutvikling.

For øvrig viser Fellesforbundet til Forum for miljøteknologi sitt innspill.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Line Eldring
(sign.)

Sindre Kvil
(sign.)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur.